

Med hånden fuld af hasard

Af professor Lars Bo Langsted

Juridisk Institut, Aalborg Universitet

Med et træt suk lagde den jurastuderende bogen fra sig. Klokkeren var blevet 22 – for tidligt at gå i seng. I stedet tændte han for computeren åbnede for sit yndlingspokersite og begyndte at spille. Kl. 02.00 havde han vundet 10.000 kr. Det skete ret tit, at han vandt større beløb, og han behøvede ikke længere at optage lån eller arbejde nede i kiosken for at kunne leve rimeligt. Men studierne passede han stadig – sagde han i hvert fald.

Dette kunne være en scene fra det virkelige liv, hvor talløse unge og ældre mennesker spiller poker på internettet. Langt de fleste af dem gør det engang imellem og tab og gevinst går ofte nogenlunde op. Færre – men ikke noget forsvindende lille antal – foretrækker at spille poker i den fysiske virkelighed og deltager i pokerturneringer rundt om i landet. At en del af disse spillere skulle være kriminelle og overtræde straffeloven ved dette tidsfordriv vil nok komme bag på de fleste. Ikke desto mindre har Højesteret nogle sager til behandling i øjeblikket, der handler om netop dette. Spørgsmålet: er det strafbart således som lovgivningen ser ud nu, er således uhyre aktuelt – og oveni købet har et udvalg under Justitsministeriet i mandags barslet med en betænkning om, hvorledes lovgivningen på området kan se ud i fremtiden.

De relevante bestemmelser i straffeloven fik deres formulering i 1930 (men har rødder tilbage til 1700-tallet) og har stort set ikke været ændret siden da. Det drejer sig om §§'erne 203 og 204, hvor de vigtigste dele lyder: (§203): "Den, som søger erhverv ved hasardspil eller væddemål af tilsvarende art, der ikke ifølge særlig bestemmelse er tilladt, eller ved at fremme sådant spil, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år." og (§ 204): "Den, som på offentligt sted yder husrum til eller foranstalter utilladt hasardspil, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Stk. 3. Den, som på offentligt sted deltager i utilladt hasardspil, straffes med bøde."

Reglerne blev oprindeligt indsat sammen med nogle andre, nu ophævede, bestemmelser der skulle sikre, at borgerne ikke ernærede sig ved asocial erhvervsvirksomhed. Der var således bestemmelser om vanemæssig lediggang m.v. Antageligt med et andet formål – nemlig primært at beskytte svage personer med udnyttelse (og i et vist omfang måske mod sig selv) – har man indtil nu undladt at ophæve bestemmelserne. Blot ved at læse bestemmelserne kan man tydeligt se, at de ikke er helt lette at forstå eller at arbejde med. Hvad er f.eks. "hasardspil" og hvornår kan man siges at "søge erhverv".

I en afgørelse fra Østre Landsret fra efteråret 2008 fastslog landsretten at formanden for dansk pokerforbund havde overtrådt straffelovens § 204 ved at foranstalte "utilladt hasardspil" i form af pokerturneringer, hvor man spillede "no limit Texas Hold'em". Byretten havde frifundet formanden, idet retten ikke fandt, at der var tale om hasardspil i straffelovens forstand. Retten begrundede det bl.a. med " ... det i øvrigt under sagen oplyste om turneringspoker, herunder om afviklingsformen, og at der alene spilles med et forudbestemt begrænset indskud, samt at en spiller - som det lægges til grund - for at kunne vinde en turnering, der typisk tager mange timer og består af adskillige enkeltspil, må besidde en vis

kunnen inden for f.eks. analyse, strategi, sandsynlighedsberegning samt have psykologisk indsigt, hvorfor der er mindre chance for, at en spiller uden sådan kunnen eller indsigt vinder en turnering.". Landsretten sagde – lettere forenklet – at "poker er poker", og at Højesteret både i en afgørelse fra 1926 og en fra 1950 havde ment det samme. Formanden blev derfor idømt 10 dagbøder á 500 kr. Det er bl.a. denne afgørelse, der nu verserer for Højesteret.

I en anden afgørelse blev en arbejdsløs kontanthjælpsmodtager dømt for overtrædelse af straffelovens § 203 ved i en periode over ca. et år at have spillet internetpoker og vundet ca. 194.000 kr. Han var ligeledes blevet frifundet i byretten, idet der ikke forelå nærmere oplysninger om hvilke internetsider – danske eller udenlandske – han havde spillet på. I landsretten blev han imidlertid idømt en bøde på 5.000 kr. (og konfiskeret gevinsten), idet landsretten fandt at han "havde søgt erhverv" ved ikke tilladt hasardspil. Retten tilføjede, at det var uden betydning hvilke hjemmesider, han havde spillet på og om de var lovlige eller ulovlige i deres hjemlande, idet han havde siddet ved en computer i Danmark og spillet. Også i denne sag er der givet tilladelse fra Procesbevillingsnævnet til at sagen kan indbringes for Højesteret.

Det er således ganske uafklaret, hvorledes de to gamle bestemmelser i straffeloven må forstås under de nuværende forhold, hvor især pokerspil om penge såvel i den virtuelle som i den fysiske virkelighed er uhyre populært og udbredt. Det er således også uklart om den unge jurastuderende i det indledende eksempel "søger erhverv" i straffelovens forstand, og dermed vil kunne straffes.

Netop på grund af denne usikkerhed var der mange, der havde set hen til den netop afgivne betænkning "... om offentligt hasardspil i turneringsform". Af kommissoriet for udvalget fremgik således, at det bl.a. skulle: "... overveje, om straffelovens hasarbestemmelser bør moderniseres og præciseres, eller om der bør gennemføres ny lovgivning, som mere generelt regulerer visse typer af hasardspil. I det omfang udvalget finder, at der er behov for lovændringer, anmodes udvalget om at udarbejde forslag til lovbestemmelser."

Meget skuffende har flertallet i udvalget imidlertid begrænset sig til alene at se på pokerspil i turneringsform og foreslår en lovgivning, der vil tillade sådant spil under visse betingelser. Bl.a. må hver spiller højst betale 300 kr. for sin deltagelse i et arrangement og turneringspuljen må ikke overstige 15.000 kr. Udvalget henviser dels til den begrænsede tid, det har haft til rådighed (det blev nedsat i juni måned 2007) dels – for så vidt angår internetpoker – til, at dette "hører under Skatteministeriets område". Det er rigtigt, at spillelovgivningen i øvrigt hører under Skatteministeriet, men straffeloven har nu typisk Justitsministeriet som ressortministerium.

Udvalget tager således ikke stilling til, hvornår der er tale om hasard. Udvalget tager ikke stilling til hvornår man "søger erhverv" og udvalget tager heller ikke stilling til om det (fortsat) er korrekt at lade området regulere af meget gamle bestemmelser i straffeloven. Der er dog et mindretallet i udvalget (professor Vagn Greve fra Handelshøjskolen i København), der særdeles fornuftigt foreslår at bestemmelserne i hvert fald fjernes fra straffeloven. Han foreslår også, at man fjerner den bestemmelse i § 204, der gør det strafbart at deltage i hasardspil, ud fra den særdeles fornuftige betragtning, at man normalt ikke straffer den, som reglerne er tænkt at skulle beskytte. Ud fra samme betragtning kan man spørge om det at "søge erhverv" ved hasardspil (som der står i § 203) virkelig skulle være det samme som at "deltage" i hasardspil (spilleren på internettet), eller om man ikke snarere har tænkt på udbyderen af eller initiativtageren til sådanne spil. Det kunne dels strafferammen (1 års fængsel) tyde på, dels taler de gamle forarbejder til bestemmelsen om, at det kan "føles ubilligt at ramme den erhvervsmæssige spillers i reglen ganske ufarlige ofre med straf". Det er i hvert fald vanskeligt at se pokersitet og de øvrige virtuelle spillere som "ofre" for en deltager, der sidder ved sin computer og spiller.

Det er på tide at få afklaret hele dette område snarest.